

Спецификација предмета за књигу предмета			
Студијски програм		Докторске академске студије права	
Изборно подручје (модул)			
Врста и ниво студија		Докторске академске	
Назив предмета		Теорија државе и права	
Наставник (за предавања)		Проф. др Марко Трајковић,	
Наставник/сарадник (за вежбе)			
Наставник/сарадник (за ДОН)		Проф. др Марко Трајковић,	
Број ЕСПБ	12	Статус предмета изборни	изборни
Услов			
Циљ предмета	Циљеви предмета су: постизање, развијање и усвајање општих научних и основних теоријско-правних сазнања о праву и држави, овладавање уводним правним појмовима о држави и праву, као и општим и посебним методама истраживања и изучавања државе и права, поступцима и процесима истраживања теоријско-правних принципа и установа, усвајање основних сазнања о примени права и законитости као и тумачења правних норми и њиховом применом.		
Исход предмета	Савладавањем програма предмета кроз планиране активности и облике наставе/учења, очекује се да студент: 1. схвати настанак, структуру и суштину државе и права; 2. овлада основним правним појмовима, као и њиховим елементима и врстама; 3. стекне способност теоријско-правног промишљања и аргументованог расправљања о правно-теоријској проблематици; 4. усвоји основна теоријско-правна сазнања о примени права у реалним друштвеним односима и, у оквиру тога, овлада вештином тумачења правних норми; 5. усвоји основна сазнања о теоријским схватањима државе и права; 6. стекне способност апстрактног правног промишљања права и државе.		
Садржај предмета			
Предмет има за циљ да упути студенте у резултате традиционалних и најновијих правнотеоријских истраживања у свету која имају за циљ објасне друштвене и државно-правне промене које доводе до настанка нових образаца друштвеног и државно-правног организовања.			
Предмет обухвата све значајне или карактеристичне правне теорије, од античких почетака до савремених мултидисциплинарних теорија.			
На уводним часовима ће се размотрити учења о појму правне теорије као самосталне научне дисциплине, а посебно њене везе са другим научним и наднаучним дисциплинама. Затим ће бити речи о класификацијама и типологијама правних теорија, као и о различитим правним теоријама о држави, праву и њиховом односу. Сви други часови биће интерактивни, јер ће се заједно са студентима обрађивати најновије правнотеоријска			

учења, настала средином или крајем XX века, под утицајем социјалне, политичке и правне мисли на Западу. А од теоријских размишљања о изабраним темама зависе и практична решења приликом одређивања улоге државе и права у савременим друштвима, какав је посебно случај са променама у развијеним друштвима либерално-демократског типа.				
Теоријска настава	Обухвата теоријско разматрање основних питања везаних за државу и право.			
Практична настава (вежбе, ДОН, студијски истраживачки рад)	Обухвата испитивање теорисјко-правних апстрактних поставки на конкретне случајеве везане на примену права унутар државе нашега доба.			
Литература				
1	Драган М. Митровић, <i>Теорија државе и права</i> , изд. „Досије студио“, Београд, 2011, стр. 593.			
2	Nikola Visković: <i>Teorija države i prava</i> , Zagreb, 2006; VISKOVIĆ, N: <i>Argumentacija i pravo</i> , Split, 1997.			
3	Nikola Visković: <i>Pojam prava</i> , Split, 1980.			
4	Радомир Лукић: <i>Теорија државе и права</i> , I-II књига, Београд, 1958.			
5				
Број часова активне наставе недељно током семестра/триместра/године				
Предавања	Вежбе	ДОН	Студијски истраживачки рад	Остали часови
5 15x5=75				
Методe извођења наставе	-Предавања -Дискусија -Јавна одбрана семинарских радова -Индивидуалне консултације			
Оцена знања (максимални број поена 100)				
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит		Поена
активност у току предавања	0-30	писмени испит		0-8
практична настава		усмени испит		0-50
Колоквијуми	0-6			
Семинари	0-6			
Списак тема по недељама				
1			Општа знања о правној теорији и њен	

			однос према научним правним и неправним дисциплинама, као и према наднаучним правним дисциплинама;	
2			Утопистичке теорије о држави (Платоново утопистичко-идеалистичко учење; Средњовековне утопије Т. Мора, Т. Кампанеле и других; Учења социјалиста-утописта; Учења анархо-социјалиста и анархиста);	
3			Природноправне и етичкокултуралистичке теорије о држави (Аристотелово рационалистичко природноправно учење; Хеленски период и римска политичка мисао; Хришћанска филозофско-теолошка учења; Уговорне природноправне теорије; Учења о држави као умној појави; Учења о држави као моралној и културној идеји);	
4			Правне теорије о држави (Учења о држави као правној појави; Учења о границама државне интервенције);	
5			Социолошке теорије о држави (Теорије о постанку државе; Теорије о друштвеној улози државе);	
6			Политичке теорије о држави (Марксистичке и новомарксистичке теорије; Теорије политичке класе као политичке елите; Савремене политичке теорије елите; Савремене политичке теорије класе; Теорија градације слојева; Теорије групног плурализма; Функционалне теорије; Системске и кибернетичке теорије);	
7			Правна теорија државних облика;	
8			Природноправне теорије (Старогрчка и староримска природноправна учења; Црквено природноправно учење; Рационалистичке природноправне теорије; Уговорне природноправне теорије; Немачки правни идеализам; Препород природног права; Савремена природноправна учења);	
9			Априористичко-феноменолошке, егзистенцијалистичке, формалне и културалистичке теорије;	
10			Позитивистичке правне теорије (Догматичке правне теорије);	

			Нормативистичка и аналитичка правна теорија; Енглеска аналитичка јуриспруденција; Америчка аналитичка јуриспруденција; Амерички правни реализам; Скандинавски правни реализам);	
11			Социолошке правне теорије (Органско-биолошко правно учење; Школе циљне, интересне и вреднујуће јуриспруденције; Школа слободног стварања права; Солидаристичка правна теорија; Теорије социјалног плурализма; Социјално-антрополошки правни плурализам; Француски правни модернизам; Америчка социолошка јуриспруденција; Историцистичка социолошка правна теорија; Марксистичка теорија права; Покрет Критика права);	
12			Интегралне и мултидисциплинарне правне теорије (Покрет Критика правних студија; Феминистичка јуриспруденција; Школа економске анализе права; Конституционалистичке правне теорије; Мултикултуралистичке правне теорије; Комунитаристичке правне теорије; Супертеорија система и кибернетичка јуриспруденција; Биоетичка правна теорија; Покрет права и књижевности);	
13			Теорије о односу државе и права Теорије о независности државе од права; Теорије о првенству државе над правом);	
14			Теорије о односу државе и права (Теорије о првенству права над државом; Теорије о јединству државе и права; Теорије о повезаност државе и права; Теорије о релативној самосталности државе и права);	
15			Размишљање о могућностима заснивања универзалне холистичке правне теорије.	